

Η αγία Ευφημία και οι αιρετικοί Μονοφυσίτες

«ΛΙΑΝ ΕΥΦΡΑΝΑΣ ΤΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΗΣΧΥΝΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΚΟΔΟΞΟΥΣ»

Εν Πειραιεί 10-7-2012
Πρεσβ. Άγγελος Αγγελικόπουλος,
εφημέριος Ι. Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Νέου Φαλήρου
Πειραιώς

Κάθε χρόνο στις 11 Ιουλίου, η Ορθόδοξος Εκκλησία εορτάζει το θαύμα της αγίας ενδόξου μεγαλομάρτυρος Ευφημίας, με το οποίο εκράτυνε τον τόμο του όρου της πίστεως των 630 θεοφόρων Πατέρων, που συνεκρότησαν την Δ΄ Αγία και Οικουμενική Σύνοδο στη Χαλκηδόνα το 451 μ.Χ.

Η καλλίνικος μάρτυς του Χριστού Ευφημία ήκμασε κατά τους χρόνους του βασιλέως Διοκλητιανού και του ανθυπάτου της Ρώμης Πρίσκου, το 288 μ.Χ. Καταγόταν από την Χαλκηδόνα και ήταν κόρη του Φιλόφρονος και της Θεοδοσιανής. Αφού διαβλήθηκε ότι ομολογούσε τον Χριστό και δεν θυσίασε στον ψευδοθεό Άρη, τιμωρήθηκε με τροχούς και φωτιά και με πολλά άλλα βάσανα. Ύστερα, αφού δόθηκε στα θηρία, για να την κατασπαράξουν, έμεινε αβλαβής απ' αυτά. Έπειτα δαγκώθηκε από μια αρκούδα και, αφού προσευχήθηκε, παρέδωσε την ψυχή της στα χέρια του Θεού στο θέατρο. Το τίμιο λείψανό της εναποτέθηκε μέσα σε θήκη και ενταφιάσθηκε σε κάποιο τόπο κοντά στην Χαλκηδόνα, όπου παρέμεινε για αρκετά χρόνια, αναβρύοντας παντοδαπάς ιάσεις και επιτελώντας άπειρα θαύματα. Μετά την παρέλευση πολλού χρόνου, όταν εξαπλώθηκε η ευσέβεια στον κόσμο, έγινε αυτό το παράδοξο.

Στις ημέρες του Θεοδοσίου του μικρού, το 410 μ.Χ., ένας ιερομόναχος, Ευτυχής στο όνομα, δυστυχής στο νου, έγινε αρχηγός της αιρέσεως του Μονοφυσιτισμού, ισχυριζόμενος ο φρενοβλαβής ότι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός έχει μόνο μία φύση, την φύση της Θεότητας, και μόνο μία ενέργεια, την ενέργεια της Θεότητας. Καθαιρέθηκε, όμως, από τον άγιο Φλαβιανό Πατριάρχη Κων/λεως. Παρ' όλ' αυτά μεταχειριζόμενος ο άθλιος ως όργανα τους αθέους ευνούχους του βασιλέως, δεν έπαυε να τaráττει την Εκκλησία και να στήνει παγίδες, έως ότου ετελεύτησε ο βασιλιάς Θεοδόσιος. Όταν, όμως, βασίλευσε ο άγιος Μαρκιανός με την αγία Πουλχερία, διέταξε να συγκροτηθεί Οικουμενική Σύνοδος στη Χαλκηδόνα, το 451 μ.Χ., για να εξετάσει την υπόθεση.

Αφού συνήλθαν στη Χαλκηδόνα 630 επίσκοποι, συνεκρότησαν την Αγία Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο. Τότε, αφού συζήτησαν πολλά, κατεδίκασαν και αναθεμάτισαν τον Ευτυχή και τον ακόλουθό του Διόσκορο, όπως και όλους όσοι βλασφημούσαν ότι ο Χριστός έχει μία φύση και μία ενέργεια. Διεκήρυξε η Δ΄ Οικουμενική Σύνοδος ότι οι δύο τέλειες φύσεις του Χριστού, η θεία και η ανθρώπινη, παρέμειναν μεταξύ τους ενωμένες στο ένα πρόσωπο του Θεού Λόγου «ασυγχύτως, αδιαιρέτως, απρέπτως και αχωρίστως». Δεν υπήρξε καμμία απορρόφηση ή

προσχώρηση ή σύγχυση ή διαίρεση ή τροπή των δύο φύσεων, αλλά παρέμειναν και οι δύο ακέραιες, διατηρώντας η κάθε μία τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γνωρίσματα. Οι δύο φύσεις δηλ. αλληλοπεριχωρήθηκαν. Επομένως, το ορθό είναι ότι ο Χριστός είχε δύο τέλει φύσεις, την θεία και την ανθρώπινη, και όχι μόνο μία, την θεία. Ακολουθώντας μπορούμε να κάνουμε λόγο για δυοφυσισισμό μετά την ένωση και όχι για μονοφυσισισμό.

Επειδή, όμως, οι αιρετικοί δεν πείθονταν στα δόγματα της αγίας Συνόδου, οι άγιοι Πατέρες μετέβησαν άλλο τρόπο. Και τα δύο μέρη, οι Ορθόδοξοι και οι κακόδοξοι Μονοφυσίτες, έγραψαν αυτά που πίστευαν και κήρυτταν σε ξεχωριστό τόμο. Αφού άνοιξαν τη θήκη, που περιείχε το τίμιο λείψανο της αγίας Ευφημίας, απέθεσαν αυτά τα δύο βιβλία σφραγισμένα στο στήθος της αγίας. Αφού, μετά από λίγες ημέρες, άνοιξαν πάλι τη θήκη, είδαν και εξέστησαν. Διότι, τον μεν τόμο των αιρετικών τον βρήκαν ριγμένο κάτω στα πόδια της αγίας, τον δε τόμο των Ορθοδόξων, που περιείχε τον όρο και την απόφαση της Αγίας Συνόδου, τον βρήκαν να κρατιέται από την Μάρτυρα στην αγκαλιά της. Αφού έγινε αυτό, θαύμασαν όλοι γι' αυτό το παράδοξο. Απ' αυτό οι μεν Ορθόδοξοι στηρίχθηκαν στη πίστη και δόξασαν τον Θεό, που καθημερινώς πράττει μεγάλα και παράδοξα θαύματα για την επιστροφή και την διόρθωση πολλών, οι δε αιρετικοί Μονοφυσίτες καταισχύνθηκαν.

Εξαιτίας αυτού του παραδόξου θαύματος κατά χρέος ψάλλει η Εκκλησία μας προς την αγία Ευφημία: «Λίαν εύφρανας τους Ορθοδόξους και κατήσχυνας τους κακοδόξους, Ευφημία Χριστού καλλιπάρθενε· της γαρ τετάρτης Συνόδου εκύρωσας, α οι Πατέρες καλώς εδογμάτισαν· μάρτυς ένδοξε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος».

Το χαριτόβρυτο ιερό λείψανο της αγίας μετακομίσθηκε ακέραιο από την Χαλκηδόνα στην Κων/λη σε ομώνυμο ιερό ναό. Μετά την άλωση, μετατέθηκε στον ιερό ναό των αγίων Αποστόλων, ενώ μέχρι σήμερα βρίσκεται στον ιερό ναό του αγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του τροπαιοφόρου στο Φανάρι[1].

Το θαύμα αυτό έχει ιδιαίτερη επικαιρότητα. Διότι, στις ημέρες μας διεξάγεται θεολογικός διάλογος με τους Αντιχακηδονίους Μονοφυσίτες, με σκοπό την ένωσή τους με την Ορθόδοξη Εκκλησία μας. Ο διάλογος με τους αιρετικούς είναι ευλογημένο έργο, όταν αποβλέπει στην επιστροφή τους στην Εκκλησία. Δυστυχώς, όμως, ο κάθε διάλογος δεν σημαίνει ότι έχει και ορθόδοξες προϋποθέσεις και αποβλέπει σε ορθόδοξο τέλος. Και επειδή, με τον πρόσφατο θεολογικό διάλογο με τους Αντιχακηδονίους Μονοφυσίτες επιδιώκεται ένωση απαράδεκτη από ορθόδοξο πλευράς, έχουν εκφρασθεί σοβαρότατες ανησυχίες γι' αυτόν και έχει επισήμως εκφρασθεί η διαφωνία με μια ένωση, που δεν θα εδράζεται στην ακρίβεια της Ορθοδόξου Πίστεως.

Ένα από τα πολλά ανορθόδοξα συμπεράσματα του διαλόγου είναι ότι ο χωρισμός των Ορθοδόξων και των Αντιχακηδονίων Μονοφυσιτών οφείλεται σε παρεξήγηση, ενώ στην πραγματικότητα έχουμε την ίδια πίστη. **Προτάσσεται μάλιστα η έκδοση βιβλίων, με τα οποία ο Ορθόδοξος λαός μας θα εκπαιδευθεί να πιστέψει ότι μέχρι τώρα δεν είχε δίκαιο που θεωρούσε τους Αντιχακηδονίους Μονοφυσίτες αιρετικούς...**

Για να γίνει αυτό αντιληπτό, **παραθέτουμε στη συνέχεια μερικές από τις απαράδεκτες και επαίσχυντες θέσεις της συμφωνίας του Σαμπεζύ το 1990 με τους Μονοφυσίτες:**

1) «*Αμφότεραι αι οικογένειαι (Ορθόδοξοι και Μονοφυσίτες) διετήρησαν πάντοτε πιστώως την αυτήν αυθεντικήν Ορθόδοξον Χριστολογικήν πίστιν και την αδιάκοπον συνέχειαν της αποστολικής παραδόσεως, καίτοι εχρησιμοποίησαν χριστολογικούς όρους κατά διάφορον τρόπον. Η κοινή αύτη πίστις και συνεχής πιστότης προς την αποστολικήν παράδοσιν δέον όπως καταστή η βάση της ημετέρας ενότητος και κοινωνίας*».

2) «Αμφότεραι αι Εκκλησΐαι (Ορθόδοξη και Μονοφυσικὴ) συμφωνοῦν ὅτι τα χωρίζοντα ἡμᾶς σήμερον ἀναθέματα και αι καταδικαι του παρελθόντος, δεόν ὅπως αρθούν υπό των Εκκλησιών».

3) «Η ἄρσις των ἀναθεμάτων και των καταδικών θα πραγματοποιηθῆ υπό τον ὄρον ὅτι οι κατά το παρελθόν ἀναθεματισθέντες και καταδικασθέντες Πατέρες και Σύνοδοι δεν είναι αιρετικοί».

4) «Αι δύο οικογένειαι Εκκλησιών (Ορθόδοξη και Μονοφυσικὴ) (καλοῦνται ὅπως) ἐνθαρρυνθούν να ἐξετάσουν το θεολογικό πρόγραμμα σπουδών και τα χρησιμοποιούμενα βιβλία εις τα ἰδρύματα αὐτών και να ἐπιφέρουν εις αὐτά ἀναγκαΐας προσθήκας και ἀλλαγᾶς»[2].

Ο Θεολογικός Διάλογος μεταξύ Ορθοδόξων και Ἀντιχαλκηδονίων (1964-1971, 1971, 1979, 1985-1993) τυπικά ολοκληρώθηκε με την δημοσίευση των Α΄ καὶ Β΄ Κοινών Δηλώσεων (1989, 1990), με τις οποίες διακηρύσσεται ὅτι η Χριστολογία των Ἀντιχαλκηδονίων είναι ουσιαστικά ορθόδοξη, παρά τὴν λεκτικὴ διαφοροποίησή της ἀπὸ ἐκείνη της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Ἐπὶ τὴ βάσει αὐτῆς της παραδοχῆς ἔχει προταθῆ ἡ δυνατότητα να αρθούν τα ἀναθέματα, που οι ἅγιες Οικουμενικὲς Σύνοδοι ἐξεφώνησαν κατά των Ἀντιχαλκηδονίων αιρεσιάρχων, ἐφ΄ ὅσον μπορεῖ να ἀποδειχθῆ ὅτι οι συγκεκριμένοι αιρεσιάρχες ἔχουν καταδικασθῆ ὄχι ἐπὶ αἰρέσει, ἀλλὰ ἐπειδὴ προκάλεσαν το ἀντιχαλκηδόνιο σχίσμα στην Εκκλησία (δηλ. για κανονικούς λόγους).

Η ἀπόψη αὐτή, ἀποτέλεσμα των θεολογικῶν διεργασιῶν της Μικτῆς Επιτροπῆς του Διαλόγου, δεν μπορεῖ να κατανοηθῆ ἀπὸ Ορθοδόξου πλευράς, δεδομένου ὅτι ο σεβηριανός μονοφυσισμός στη διάρκεια δεκαπέντε αἰώνων ἔχει ἀποτελέσει πολλές φορές θέμα θεολογικῶν συζητήσεων ἐπὶ Ιουστινιανού, ἐπὶ Ηρακλείου, ἐπὶ Μεγάλου Φωτίου, ἐπὶ Μανουήλ Κομνηνού. Είναι περισσότερο ἀπὸ προφανές, βάσει των πηγῶν, ὅτι ο σεβηριανός μονοφυσισμός συζητήθηκε ὅλες αὐτὲς τις εποχὲς ως δογματικό ζήτημα και ὄχι ως κανονικό. Κατά τον ἅγιο μάλιστα Μάξιμο τον Ομολογητὴ συνιστᾶ ἀνατροπὴ της Τριαδολογικῆς και της Χριστολογικῆς διδασκαλίας της Εκκλησίας.

Η Ορθόδοξη θέση είναι ὅτι οι αιρεσιάρχες Διόσκορος και Σεβήρος είναι κατά κυριολεξίαν αιρετικοί, δηλ. η Χριστολογία τους είναι αιρετικὴ και επομένως είναι ἀδύνατον οι Ἀντιχαλκηδόνιοι να ἐνωθούν με την Ορθόδοξη Εκκλησία μας χωρὶς προηγουμένως να ἀπαρνηθούν το σεβηριανό μονοφυσικό τους φρόνημα και να καταδικάσουν τους παραπάνω αιρεσιάρχες.

Μέσα σ΄ αὐτὸ το κλίμα κατά τα ἔτη 2000 και 2002 υποστηρίχθηκαν στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικῆς Σχολῆς του Α.Π.Θ. δύο θεολογικὲς διατριβές, που στοιχίζονται στη γνωστὴ θέση του Θεολογικού Διαλόγου, ὅτι οι αιρεσιάρχες Διόσκορος και Σεβήρος ἔχουν ορθόδοξη Χριστολογία. Η ἐκπόνηση των διατριβῶν προφανῶς ἀποβλέπει στην ἐνίσχυση των θεολογικῶν ἀπόψεων του περατωθέντος Θεολογικού Διαλόγου και στην προώθηση της μεθόδου ἐνώσεως, που αὐτὸς πρότεινε, δηλ. την ἀναγνώριση ἐκ μέρους των Ἀγιωτάτων Ορθοδόξων Εκκλησιῶν ως ορθοδόξου της ἀντιχαλκηδονίου πλευράς και την ἄρση των ἀναθεμάτων των ἀντιχαλκηδονίων αιρεσιάρχων ἐπὶ τὴ παραδοχῆ ὅτι καταδικάσθηκαν ἀπὸ τις ἅγιες Οικουμενικὲς Συνόδους για κανονικά παραπτώματα και ὄχι για αιρετικὴ διδασκαλία.

Πρόκειται Α) για την διδακτορικὴ διατριβὴ του κ. Ηλία Δ. Κεσμῆρη με τίτλο «Η Χριστολογία και η ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ του Διοσκόρου Ἀλεξανδρείας», Θεσσαλονίκη 2000, ἡ οποία συμπεραίνει ὅτι η Χριστολογία του ἐν λόγω αιρεσιάρχου ἔπεται αυθεντικά της Χριστολογίας του ἁγίου Κυρίλλου και ὅτι οι ἐναντίον της κατηγορίες για δοκητισμό και ευτυχιανισμό δεν

επιβεβαιώνονται από τις σωζόμενες, και Β) για την διδακτορική διατριβή του κ. Ιωάννου Θ. Νικολόπουλου, «Η Χριστολογία του Σεβήρου Αντιοχείας και ο Όρος της Χαλκηδόνος», Θεσσαλονίκη 2002, η οποία επιχειρεί να αποδείξει ότι η Χριστολογία του εν λόγω αιρεσιάρχου είναι σαφώς κυρίλλειος και επομένως ορθόδοξη. Και οι δύο διδακτορικές διατριβές είχαν την εποπτεία και επίβλεψη του καθηγητού της δογματικής κ. Γεωργίου Μαρτζέλου, ο οποίος, σημειωτέον, είναι πρόεδρος των Ορθοδόξων στην Μικτή Επιτροπή του Διαλόγου [3].

Όμως, σύμφωνα με τον καθηγούμενο της Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους αρχιμανδρίτη Γεώργιο Καψάνη:

α) Η δογματική ταυτότητα των Αντιχαλκηδονίων προσδιορίζεται από το σύνολο της αντισεβηριανής γραμματείας του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, των λοιπών αγίων Πατέρων και των Οικουμενικών Συνόδων και όχι μόνο από την επιγραμματική αναφορά «προφάσει του εν Χαλκηδόνι συντάγματος... αποσχίσαντες, τα δε άλλα πάντα ορθόδοξοι υπάρχοντες». Ο άγιος Αναστάσιος ο Σιναΐτης και ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός τους ονομάζουν μονοφυσίτας και δίνουν σε εκτενείς πραγματείες τους το δογματικό περιεχόμενο αυτού του χαρακτηρισμού. Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής ανέπτυξε ανεπανάληπτη επιχειρηματολογία, με την οποία αποδεικνύει τον αιρετικό χαρακτήρα της σεβηριανής Χριστολογίας.

β) Ερμηνευμένο με γνώμονα την συνοδική, πατερική και λατρευτική παράδοση το επίμαχο απόσπασμα «προφάσει του εν Χαλκηδόνι συντάγματος του τόπου αποσχίσαντες της Ορθοδόξου Εκκλησίας, τα δε άλλα πάντα ορθόδοξοι υπάρχοντες», μαρτυρεί για την αιρετική Χριστολογία των Αντιχαλκηδονίων. Τα «άλλα πάντα», στα οποία, κατά τον λόγο του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, είναι ορθόδοξοι, αναφέρονται σε θέματα, που δεν αφορούν την Χριστολογία. Στην ίδια πατερική παράδοση βασίζεται και η διαπίστωση ότι η σεβηριανή Χριστολογία είναι παραχάραξη της κυριλλείου Χριστολογίας.

γ) Οι αποφάνσεις των καθηγητών Ιω. Καρμίρη και π. Ιω. Ρωμανίδη υπέρ της ορθοδοξίας των Αντιχαλκηδονίων ήταν αποτέλεσμα πρωίμου ενθουσιασμού και γι' αυτό σύντομα παρεχώρησαν τη θέση τους σε σοβαρές αμφιβολίες και πολλή περίσκεψη.

δ) Ο ισχυρισμός ότι ο Διόσκορος έχει ορθόδοξη Χριστολογία, επειδή δέν καταδικάστηκε για δογματικούς λόγους, σύμφωνα με την δήλωση του αγίου Ανατολίου, αποδεικνύεται αβάσιμος. Η δήλωση του αγίου Ανατολίου ήταν αυθαίρετη και αυτό πιστοποιείται από τα Πρακτικά και τον τρόπο, που κατανοήθηκαν από τους μεταγενεστέρους Πατέρες. Ο ισχυρισμός, επίσης, ότι ο Διόσκορος έχει ορθόδοξη Χριστολογία, επειδή η έκφραση «εκ δύο φύσεων» είναι δήθεν δογματικώς ισοδύναμη με την έκφραση «εν δύο φύσεσιν», δεν έχει έρεισμα. Η έκφραση «εκ δύο φύσεων», αν και ορθόδοξη καθ' εαυτή, χωρίς την έκφραση «εν δύο φύσεσιν», δεν εξασφαλίζει από την εκτροπή του χριστολογικού φρονήματος σε αυτό που ονομάζουμε σεβηριανή Χριστολογία. Αν και ο αρχικός Όρος περιείχε την «εκ δύο φύσεων» και από τους επισκόπους της συνόδου χαρακτηρίστηκε επιμόνως ορθόδοξος, δεν είχε την δογματική πληρότητα, που απέκτησε ο τελικός Όρος με την έκφραση «εν δύο φύσεσιν».

ε) Οι εκβοήσεις των Πατέρων, που κατεδίκαζαν με αναθεματισμό τον Διόσκορο, εξέφραζαν το καθολικό φρόνημα της Εκκλησίας, επειδή ήταν εκβοήσεις όλων των Πατέρων εν μία καρδιά και όχι μεμονομένες φωνές ολίγων ή περισσοτέρων επισκόπων.

στ) Η ληστρική σύνοδος ήταν αιρετική, επειδή παρέκαμψε τις Διαλλαγές του αγίου Κυρίλλου και συντάχθηκε με την αιρετική δήλωση του Ευτυχούς «δύο φύσεις προ της ενώσεως, μία φύσις μετά τήν ένωση».

ζ) Οι όροι ανάκραση, σύγχυση, φουρμός, που αποδίδονται στους Αντιχαλκηδονίους, είναι

θεολογικώς ακριβείς, επειδή είναι η φυσική συνεπαγωγή της ομολογίας της μιάς συνθέτου φύσεως της σεβηριανής Χριστολογίας. Δεν είναι ποιμαντική ορολογία (αντιλογία), που δήθεν έχει την δυνατότητα να μην ακριβολογεί στο δόγμα. Έχει χρησιμοποιηθεί από τους αγίους Πατέρες ακόμη και σε Ομολογίες Πίστεως (ομολογία), που αναμφιβόλως απαιτεί ακριβολογία. Το ασυγχύτως του Σεβήρου δεν εξασφαλίζει από την σύγχυση, ενόσω ομολογείται η μία σύνθετη φύση. Ο παραλληλισμός της ομολογίας με τις «σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις» των δογματικών θεμάτων είναι άστοχος, επειδή συχνά οι προσεγγίσεις αυτές έρχονται σε αντίθεση με τα βασικά δόγματα της πίστεως.

η) Οι αιρετικοί, που δεν έχουν καταδικασθεί για δογματικούς λόγους, όπως οι Ικέτες και οι Αυτοπροσκόπτες, μπορεί να έχουν καθ' όλα ορθόδοξη δογματική διδασκαλία, αλλά και αυτό άχρι καιρού, διότι συχνά μεταπίπτουν σε ετεροδοξία, «ίνα δόξωσιν ευλόγως χωρισθῆναι της Εκκλησίας», όπως παρατηρεί ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης[4]. Όμως, οι αντιχαλκηδόνιοι αιρεσιάρχες Διόσκορος και Σεβήρος έχουν καταδικασθεί για συγκεκριμένες δογματικές διδασκαλίες, οπότε δεν είναι δυνατόν να συγκαταριθμηθούν μεταξύ των ανωτέρω σχισματοαιρετικών.

θ) Οι αντιχαλκηδόνιοι αιρεσιάρχες αποκόπηκαν από την Εκκλησία με βάση το 'εκκλησιολογικό' κριτήριο, την οικουμενική απόφαση της Εκκλησίας εναντίον τους' όχι όμως άνευ του δογματικού περιεχομένου της, αλλά λόγω αυτού, το οποίο στην περίπτωση τους ήταν η άρνηση του δογματικού Όρου της Συνόδου. Είναι πολλάκις μαρτυρημένη στην πατερική γραμματεία η αλληλοπεριχώρηση μεταξύ της ορθόδοξου πίστεως, των ιερών Συνόδων, που την βεβαίωσαν, και των καταδικών, που αυτές επέβαλαν εναντίον εκείνων, που την απέρριψαν.

ι) Αποδεικνύοντας εσφαλμένη την θεωρία του κ. Μαρτζέλου, συνάγει κανείς το συμπέρασμα ότι για να γίνει μία συνεπής προς την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία ένωση των Αντιχαλκηδονίων με την Εκκλησία, πρέπει να αποδεχθούν τις Οικουμενικές Συνόδους Δ', Ε', ΣΤ' και Ζ' με ό,τι αυτή η αποδοχή συνεπάγεται' να αποκηρύξουν δηλ. την σεβηριανή Χριστολογία τους, να αποδεχθούν τις καταδίκες, που έχουν επιβληθεί στους αιρεσιάρχες Διόσκορο και Σεβήρο και να διακόψουν την εκκλησιαστική κοινωνία με όσους παραμένουν στα αντιχαλκηδόνια φρονήματά τους. Αυτή η τακτική είναι σύμφωνη με την εμπειρία της Εκκλησίας από τις ενωτικές προσπάθειες, που απέτυχαν, και από εκείνες, που καρποφόρησαν την αληθινή ενότητα. Στην τελευταία ανήκει η επί αγίου Φωτίου. Η μεθόδευση, που θα παρακάμψει τις ανωτέρω στοιχειώδεις απαιτήσεις, δήθεν ως οικονομία, θα ζημιώσει την Εκκλησία[5].

Παρ' όλ' αυτά το 1990 στο Σαμπεζύ αναγνωρίσθηκαν τα αιρετικά μυστήρια των Μονοφυσιτών.

Ο Οικουμενιστής Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος απευθυνόμενος σε 'ιεράρχες' της Αρμενικής, Αιθιοπικής και Συριακής Κοινότητας, στις 26-10-2009, στη Νέα Υόρκη, τόνισε:

«Ο θεολογικός διάλογος μεταξύ των δύο Χριστιανικών Οικογένειών μας - που είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία και οι Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες (=οι Μονοφυσίτες) - έβαλε και επισήμως ένα τέλος στις παρεξηγήσεις του παρελθόντος. Δεν είναι η θεολογία που μάς χωρίζει. Μάλλον, είμαστε ενωμένοι στη δέσμευσή μας να θέσουμε τα ποιμαντικά, λειτουργικά, εκκλησιαστικά ζητήματα στα οποία θα οικοδομήσουμε την ενότητά μας όλο και περισσότερο» [6].

Όπως αναφέραμε «το 1990 στο Σαμπεζύ της Ελβετίας υπογράφηκε συμφωνία των οικουμενιστών εκπροσώπων των Πατριαρχείων ότι οι Μονοφυσίτες είναι Ορθόδοξοι, με αποτέλεσμα να επέλθει 'κοινωνία' τους με το Πατριαρχείο Αντιοχείας και εν μέρει με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας! **Κατόπιν τούτου, στην Αντιόχεια οι 'Ορθόδοξοι' οικουμενιστές**

αναγνωρίζουν και προσκυνούν ως ‘άγιο’ τον μονοφυσίτη Διόσκορο, τον φονέα του Αγίου Φλαβιανού, και στο Τορόντο, συντρώνουν, συμπίνουν και συμπροσεύχονται με τους αμετανοήτους αιρετικούς μονοφυσίτες»[7].

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος Β' κατά την συνάντησή του με τον Πρόεδρο της Αρμενίας κ. Serzh Sargsyan (19 Ιανουαρίου 2011) είπε τα ακόλουθα:

«Το πρώτο που θα μπορούσε κανείς να σημειώσει είναι ότι αυτός ο λαός της Αρμενίας δέχθηκε και τις δυσκολίες και την ξεπέρασε στηριζόμενος στην Ορθόδοξη πίστη. Και ο λαός σας έμεινε χωρίς κρατική υπόσταση και τη θέση της ανέλαβε η Εκκλησία, ώστε εθναρχούσα να καθοδηγήσει και να συντηρήσει αυτόν τον λαό. Το ίδιο ακριβώς συνέβη και σ' αυτό τον τόπο για αιώνες, όταν η Εκκλησία σκέπαζε, στήριζε και βοηθούσε αυτόν τον λαό. Αυτά όμως όλα πέρασαν, κύριε Πρόεδρε, και σήμερα ζούμε σε μια άλλη εποχή, που έχει τις δικές της δυσκολίες και τα δικά της προβλήματα.

Νομίζω ότι η συνεργασία μας, ιδιαίτερα ο σύνδεσμός μας με την Ορθόδοξη πίστη και η προσπάθειά μας να είμαστε ενωμένοι όλοι οι Ορθόδοξοι είναι ένα μέτρο, που μπορεί να βοηθήσει στις σημερινές δυσκολίες.

Κύριε Πρόεδρε, αναφέρατε προηγουμένως πως οι αξίες της Ορθόδοξης πίστης ήταν, είναι και θα είναι πάντοτε αναντικατάστατες. Όταν αυτά ακούγονται από απλούς ανθρώπους ασφαλώς έχουν τη σημασία τους, αλλά όταν λέγονται από τα χείλη του Προέδρου μιας φίλης χώρας, όπως η Αρμενία, έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Σας παρακαλούμε και πατρικώς σας προτρέπουμε να κάνετε τον αγώνα σας και να προσθέσετε και εσείς τη δική σας πέτρα στην ένωση όλων των Ορθοδόξων, όπου κι αν βρίσκονται»[8].

Είναι τελείως απαράδεκτο να συμμετέχει η Ορθόδοξος Εκκλησία σ' αυτή τη καρικατούρα διαλόγου του λεγομένου Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών (ΠΣΕ), που ουσιαστικά είναι Παγκόσμιο Συμβούλιο των Αιρέσεων, του Εωσφόρου και του ΠΣΕύδους, παρά των «Εκκλησιών», «Παγκόσμιο Συνονθύλευμα των Αιρέσεων», που εδρεύει στη Γενεύη, την στιγμή που το Π.Σ.Ε., αναγνωρίζει τους Μονοφυσίτες ως Ορθοδόξους, τους αποκαλεί «Αρχαίες Ανατολικές Ορθόδοξες Εκκλησίες», και οι οποίοι παρακάθονται στο τραπέζι του διαλόγου μαζί με τους Ορθοδόξους ως «Ορθόδοξοι». Αλήθεια, πώς οι Ορθόδοξοι δέχονται μια τέτοια υποτίμηση και πώς τα ανέχονται όλ' αυτά; Αυτό είναι τουλάχιστον εμπαιγμός.

Αδυνατούμε να δεχθούμε τέτοιες απόψεις, οποιοσδήποτε και αν τις έχει εκφράσει. Ακόμη και αν Άγγελος εξ ουρανού μας διδάξει αντίθετα από αυτά, που διδαχθήκαμε στην αγία μας Εκκλησία, ας είναι ανάθεμα. Ανατραφήκαμε με την πίστη ότι μόνο η Ορθόδοξη Εκκλησία μας έχει ακέραια την αποστολική πίστη. Αυτή την πίστη μάς την παρέδωσαν οι άγιοι και θεοφόροι Πατέρες. Τον θησαυρό αυτής της πίστεως ζούμε καθημερινά «εν οστρακίνοις σκεύεσιν»[9]. Δεν μπορούμε να αλλάξουμε πεπιοιθήσεις για θέματα, που αφορούν την αιώνια σωτηρία μας και πολύ περισσότερο την ταυτότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας.

Δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι οι αιρετικοί Ευτυχής, Διόσκορος και Σεβήρος, οι αιρεσιάρχες του Μονοφυσιτισμού και του Μονοενεργητισμού, πρέπει να θεωρούνται από τώρα και στο εξής Ορθόδοξοι. Δεν μάς το επιτρέπει η υμνολογία, οι βίοι των αγίων, η παράδοση των πατέρων μας. Δεν μάς το επιτρέπει η αγία ένδοξος μεγαλομάρτυς του Χριστού Ευφημία. Δεν μπορούμε να αποδεχθούμε τα συμπεράσματα ενός θεολογικού διαλόγου, που θέλει τους αιρεσιάρχες Ευτυχή, Διόσκορο και Σεβήρο Ορθοδόξους, ισότιμους με τον άγιο Φλαβιανό, την αγία Ευφημία, τον άγιο Λέοντα Ρώμης, τον άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή και τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.

Ο απλός λαός του Θεού παρ' όλο που δεν μπορεί να κατανοήσει τις λεπτές θεολογικές έννοιες, εμπιστεύεται, όμως, την πατροπαράδοτη πίστη, όπως αυτή έχει κατασταλάξει στα τροπάρια της Εκκλησίας και στους βίους των αγίων. Το δογματικό του αισθητήριο έχει καλλιεργηθεί μέσα στο ναό με τις ιερές ακολουθίες και εν γένει με την πνευματική μελέτη και ζωή. Τα συναξάρια της Εκκλησίας, που αναφέρονται στους Αντιχαλκηδόνιους Μονοφυσίτες, τούς παρουσιάζουν σαφώς αιρετικούς, χωρισμένους από την Εκκλησία, αλλά επί πλέον και με διεστραμμένη πίστη για το πρόσωπο του Χριστού. Η μαρτυρία των συναξαρίων είναι σπουδαιότατη, διότι συμφωνούν απόλυτα με την διδασκαλία των αγίων πατέρων και των Οικουμενικών Συνόδων.

Τέλος, εκφράζουμε την ευχή οι Αντιχαλκηδόνιοι Μονοφυσίτες να συνειδητοποιήσουν ότι οι «πατέρες» τους έπεσαν σε αίρεση, να κατανοήσουν την πλάνη, στην οποία δυστυχώς μέχρι σήμερα βρίσκονται, να αποκηρύξουν την αίρεση και τους αρχηγούς της Ευτυχί, Διόσκορο και Σεβήρο και να επανέλθουν στην αγκάλη της αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, που είναι η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία[10].

[1] ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού, τ. Α', εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσ/κη 2003, σσ. 155-156 και τ. ΣΤ', σσ. 52-54

[2] Συμφωνία του Σαμπεζύ το 1990 με τους Μονοφυσίτες και Χρήστος Λιβανός, «Έλεγχος προκλητικής και εμπρηστικής εγκυκλίου του Φαναρίου», Θεοδρομία ΙΒ1 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2010) 108-109), Δευτέρα κοινή Δήλωση και προτάσεις προς τας εκκλησίας της Μεικτής επί του Διαλόγου Επιτροπής, Γενεύη, Σεπτέμβριος 1990, ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΗΣΗΣ, Η 'Ορθοδοξία' των Αντιχαλκηδονίων Μονοφυσιτών, εκδ. Βρυέννιος, σειρά 'Καιρός', Θέματα εκκλησιαστικής επικαιρότητας, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 28).

[3] ΙΕΡΟΜ. ΛΟΥΚΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, Διόσκορος καί Σεβήρος' οι αντιχαλκηδόνιοι αιρεσιάρχαι' κριτική δύο διδακτορικών διατριβών», εκδ. Ι.Μ.Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους 2003, σσ. 15,17, 23, 25.

[4] ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, Πηδάλιον, σσ. 160, 589.

[5] ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΨΑΝΗΣ, Η 'ιδεολογική' ορθοδοξία των Αντιχαλκηδονίων' απάντησις σε απόψεις του καθηγητού κ. Γεωργίου Μαρτζέλου, εκδ. Ι.Μ.Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2005, σσ. 80-83. ΙΕΡΟΜ. ΛΟΥΚΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, Διόσκορος καί Σεβήρος' οι αντιχαλκηδόνιοι αιρεσιάρχαι' κριτική δύο διδακτορικών διατριβών», εκδ. Ι.Μ.Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους 2003, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΕΛΕΓΓΙΔΗΣ, «Επιστημονική κριτική μιας διδακτορικής διατριβής», Γρηγόριος Παλαμάς 792 (2002) 308-316, ΠΡΩΤΟΠΡ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΗΣΗΣ, Η 'Ορθοδοξία' των Αντιχαλκηδονίων Μονοφυσιτών, εκδ. Βρυέννιος 1994 καί Είναι οι Αντιχαλκηδόνιοι Ορθόδοξοι; Κείμενα της Ιεράς Κοινότητος του Αγίου Όρους και άλλων αγιορειτών Πατέρων περί του διαλόγου Ορθοδόξων και Αντιχαλκηδονίων (Μονοφυσιτών), εκδ. Ι.Μ.Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1995.

[6] www.amen.gr/index.php?mod=news&op=article&aid=816

[7] Ελληνοκαναδική Ορθόδοξος Ιεραποστολική Αδελφότης 'Ορθόδοξη Φωνή', «Συμπροσευχαί Ορθοδόξων με αιρετικούς μονοφυσίτας», Ορθόδοξος Τύπος (14-10-2011) 8.

[8] «Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Ιερώνυμος «εβάπτισεν» Ορθοδόξους τους Μονοφυσίτας, όταν αυτοί αρνούνται την Ορθόδοξον διδασκαλίαν εις το χριστολογικόν δόγμα περί των φύσεων του Χριστο-υ», Ορθόδοξος Τύπος (4-2-2011) 1, 7 και ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒ. Θ. ΖΗΣΗΣ, «Οι Αρμένιοι δεν είναι Ορθόδοξοι, Μακαριώτατε», Θεοδρομία ΙΓ1 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2011) 3-8. www.amen.gr/index.php?mod=news&op=article&aid=816

[9] Β' Κορ. 4,7.

[10] Η αίρεσις των μονοφυσιτών αντιχαλκηδονίων' διηγήσεις από τους βίους των αγίων, εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσ/κη 1997, σσ. 7-10, 24-28. και ΙΕΡΟΜ. ΛΟΥΚΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, Διόσκορος και Σεβήρος' οι αντιχαλκηδόνιοι αιρεσιάρχαι' κριτική δύο διδακτορικών διατριβών,

εκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2003 και Είναι οι Αντιχαλκηδόνιοι Ορθόδοξοι; Κείμενα της Ιεράς Κοινότητος του Αγίου Όρους και άλλων αγιορειτών Πατέρων περί του διαλόγου Ορθοδόξων και Αντιχαλκηδονίων (Μονοφυσιτών), εκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1995 και ΠΡΩΤΟΠΡ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΗΣΗΣ, Η Όρθοδοξία των Αντιχαλκηδονίων Μονοφυσιτών, εκδ. Βρυέννιος, 1994 και ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΨΑΝΗΣ, Η 'ιδεολογική' ορθοδοξία των αντιχαλκηδονίων Απάντησις σε απόψεις του καθηγητού κ. Γεωργίου Μαρτζέλου, εκδ. Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2005 και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΤΖΕΛΟΣ, «Ορθοδοξία και αίρεση των Αντιχαλκηδονίων κατά τον άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό», Θεολογία 752 (2004) 593-609.

πηγή: <http://www.impantokratoros.gr/agia-eyfhmia-thauma.el.aspx>